

Харківський гуманітарний університет «Народна українська академія»

Кафедра економіки та права

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з НМР

— К. Г. Михайльова

«11» вересня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Оцінка бізнесу та його складових

Рівень вищої освіти — перший (бакалаврський)

Галузь знань 05 — Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність 051 — Економіка

Освітня програма «Бізнес- економіка»

Факультет «Бізнес-управління»

2024 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Оцінка бізнесу та його складових» для здобувачів за спеціальністю 051 «Соціальні та поведінкові науки», освітня програма «Бізнес-економіка та її правове забезпечення»

Розробник: кандидат економічних наук, доцент
Прокопішина Олена Вікторівна

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри економіки та права

Протокол від 10 вересня 2024 року № 2

Зав. кафедри економіки та права Васюренко Л. В.

Схвалено радою факультету «Бізнес управління»

Протокол від 10 червня 2024 року № 5

Голова

Астахов В.В.

« 10 » червня 2024 року

1. Опис навчальної дисципліни

Мета дисципліни: формування у студентів компетенцій професійної оціночної діяльності як складової комплексного управління економічним розвитком підприємства в умовах невизначеності.

В тому числі сформувати систему програмних компетентностей і результатів навчання:

інтегральна: здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в економічній сфері, в цілому і на рівні бізнес-організацій, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки

загальні компетентності:

ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;

ЗК7. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій;

ЗК10. Здатність бути критичним і самокритичним;

ЗК11. Здатність приймати обґрунтовані рішення;

спеціальні компетентності:

СК4. Здатність пояснювати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних моделей, аналізувати і змістовно інтерпретувати отримані результати.

СК9. Здатність прогнозувати на основі стандартних теоретичних та економетричних моделей соціально-економічні процеси.

СК10. Здатність використовувати сучасні джерела економічної, соціальної, управлінської, облікової інформації для складання службових документів та аналітичних звітів.

СК11. Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію.

СК12. Здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення.

СК13. Здатність проводити економічний аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, оцінку їх конкурентоспроможності.

СК14. Здатність поглиблено аналізувати проблеми і явища в одній або декількох професійних сферах з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.

Завдання: оволодіти новітніми методами, технологіями та інструментами комплексного оцінювання вартості рухомого та нерухомого майна, інтелектуального капіталу та окремого господарюючого суб'єкту в цілому, стратегічного вимірювання результативності бізнесу в умовах невизначеності.

Обсяг в кредитах–5

Розподіл за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять (повний термін навчання)

Форма навчання	денна	заочна
Рік підготовки:	4-й	4-й
Семестр	8-й	8-й
Лекції, год	24	12
Практичні, год	26	10
Лабораторні	-	-
Самостійна робота, год	100	128
Індивідуальні завдання	-	-
Види підсумкового контролю	іспит	іспит

Статус дисципліни – обов'язкова

Передумовами для вивчення дисципліни «Оцінка бізнесу та його складових» є наявність у здобувача таких компетентностей, як здатність до пошуку, оброблення та аналізу

інформації з різних джерел, здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач, здатність застосовувати комп'ютерні технології та програмне забезпечення з обробки даних для вирішення економічних завдань, аналізу інформації та підготовки аналітичних звітів, здатність аналізувати та розв'язувати завдання у сфері економічних та соціально-трудових відносин.

Очікувані результати навчання	Методи навчання (вказати за кожним результатом навчання)	Форми оцінювання/ Засоби діагностики результатів навчання
ПРН4. Розуміти принципи економічної науки, особливості функціонування економічних систем	Лекції проблемного характеру презентації, навчальні дискусії, тренувальні вправи	Виконання контрольних завдань, завдань імітаційних тренінгів; тестування знань з теоретичного матеріалу; презентація індивідуальних завдань, матеріалів для самостійного опрацювання, самооцінка студента за питаннями для самоконтролю.
ПРН 5. Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади)	Міні-лекції, кейс-метод, презентації, кейс-метод, навчальні дискусії, рольові ігри, евристичні бесіди	Виконання контрольних завдань, завдань імітаційних тренінгів; тестування знань з теоретичного матеріалу; презентація індивідуальних завдань, матеріалів для самостійного опрацювання, самооцінка студента за питаннями для самоконтролю.
ПРН 6. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності	Лекції проблемного характеру кейс-метод, навчальні дискусії, тренувальні вправи	Виконання завдань імітаційних тренінгів; опитування, презентація індивідуальних завдань, матеріалів для самостійного опрацювання, самооцінка студента за питаннями для самоконтролю.
ПРН 12. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати	Лекції проблемно-пошукового характеру, презентації, рольові ігри, кейс-метод, евристичні бесіди, тренувальні вправи	Виконання контрольних завдань, завдань імітаційних тренінгів; тестування знань з теоретичного матеріалу; підготовка та захист розроблених проектів презентація індивідуальних завдань, матеріалів для самостійного опрацювання.
ПРН 14. Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку.	Міні-лекції, метод імітації, презентації, рольові ігри, проблемно-пошукові вправи	Виконання контрольних завдань, завдань імітаційних тренінгів; тестування, опитування, презентація індивідуальних завдань, матеріалів для самостійного опрацювання, самооцінка здобувача.
ПРН 15. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні	Лекції проблемного характеру, евристичні бесіди, кейс-метод, кейс-метод, презентації, навчальні дискусії, проблемно-пошукові вправи	Виконання контрольних завдань, завдань імітаційних тренінгів; тестування; презентація індивідуальних завдань, самооцінка здобувача за питаннями для самоконтролю

Засоби діагностики результатів навчання:

поточна діагностика результатів навчання здійснюється за допомогою наступних методів і форм роботи: виконання здобувачами практично орієнтованих, проблемних завдань; групових проектів; підготовка письмових та усних повідомлень; презентації результатів виконаних завдань;

періодична (обов'язкова) діагностика здійснюється у формі виконання студентами письмових контрольних робіт та індивідуального завдання.

підсумкова діагностика результатів навчання здійснюється у формі іспиту.

Мова навчання: українська.

Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Особливості бізнесу як об'єкту оцінки та методологічні основи стратегічного вимірювання його результативності

Тема 1. Основні поняття про бізнес як об'єкт оцінки

Поняття про бізнес та його оцінку. Особливості процесу оцінки вартості бізнесу. Предмет оцінки бізнесу. Поняття про бізнес-лінію. Цілі оцінки бізнес-ліній. Об'єкти оцінки бізнес-ліній: продуктові лінії або інвестиційні проекти, сукупність контрактів, що забезпечують закупівельні й збутові лінії бізнесу. Особливості бізнесу як об'єкту оцінки. Загальна модель оцінки бізнесу. Внутрішній потенціал бізнесу: ресурси, компетенції, інтелектуальний капітал, якість бізнес-процесів. Зовнішній (ринковий потенціал потенціал) бізнесу: рівень конкурентоспроможності, імідж, ділова репутація. Особливості зовнішнього потенціалу бізнесу в цифровій економіці. Діджиталізація бізнесу. Цілі та випадки оцінювання бізнесу. Класифікація цілей оцінки бізнесу.

Тема 2. Організаційно-правові аспекти оціночної діяльності.

Правові основи оцінки вартості бізнесу в Україні. Міжнародні Стандарти оцінки IVS-2017. Європейські стандарти оцінки EVS-2016. Стандарти по оцінці бізнесу Американського товариства оцінщиків ASA. Національні стандарти оцінки в Україні: №1 «Загальні засади оцінки майна і майнових прав», №2 «Оцінка нерухомого майна», №3 «Оцінка цілісних майнових комплексів», №4 «Оцінка майнових прав інтелектуальної власності». Форми оціночної діяльності: практична діяльність з оцінки майна, консультаційна діяльність, рецензування звіту про оцінку майна, методичне забезпечення оцінки майна, навчальна діяльність. Умови договору на проведення оцінки майна. Основні напрями державного регулювання оціночної діяльності. Органи державної влади що регулюють оціночну діяльність в Україні. Інформаційна база оцінки бізнесу. Критерії класифікації інформації для цілей оцінки бізнесу. Практика оціночної діяльності за кордоном.

Тема. 3 Особливості діагностики й оцінки підприємств середнього і малого бізнесу.

Особливості підприємств малого та середнього бізнесу. Основні проблеми застосування методів оцінки бізнесу для суб'єктів малого підприємництва. Інструменти оцінки підприємств середнього та малого бізнесу: методика стратегічної оцінки підприємства, метод SPACE-аналізу. Основні розділи та показники методики стратегічної оцінки підприємства. Основні етапи методики визначення стратегічного становища підприємства (в системі координат SPACE). Модель стратегічних альтернатив SPACE-матриці. Ветери стратегій підприємства (бізнесу) в системі координат SPACE. Особливості оцінки сервісного бізнесу. Особливості оцінки підприємств торгівлі. Особливості оцінки готелів.

Тема 4. Системи стратегічного вимірювання результативності бізнесу.

Методологія стратегічного вимірювання результативності бізнесу. Генезис концепцій вимірювання та оцінки результативності бізнесу: модель «DuPont», чистий прибуток на одну акцію (EPS), економічна додана вартість (EVA), показник сукупної акціонерної доходності (TSR), грошовий потік віддачі на інвестований капітал (CFROI), прибуток до виплати податків і дивідендів (EBITDA), методологія сукупного економічного ефекту (TEI), методологія швидкого економічного обґрунтування (REJ), методологія інформаційної економіки (IE), система ITScorecard, методологія прикладної інформаційної економіки (AIE). Система стратегічного вимірювання та оцінки у бізнесі та її основні етапи: стратегічне планування, розгортання стратегії, впровадження стратегії та контроль за її реалізацією.

Системи стратегічного вимірювання результативності бізнесу: збалансована система показників (BSC), система показників відповідальності (ASC), піраміда результативності Мак Нейра, модель ділової переваги (BEM).

Змістовий модуль 2.Методологія й практика оцінки бізнесу

Тема 5. Методологічні основи оцінки вартості бізнесу.

Сутність, значення й цілі оцінки бізнесу.. Фактори, що впливають на розмір оціночної вартості. Система інформації для оцінки вартості бізнесу: внутрішня й зовнішня. Поняття вартості і її зв'язок з ціною. Умови виникнення вартості. Термінологія оцінки вартості бізнесу (стандарты BSV). Види вартості: ринкова, неринкова, споживча, застава, інвестиційна, спеціальна, страхова, вартість для цілей оподатковування, утилізаційна, вартість відтворення, вартість заміщення, балансова, залишкова, справедлива, вартість діючого підприємства, ліквідаційна вартість. Принципи оцінки вартості бізнесу, пов'язані з очікуваннями інвестора; експлуатацією майна; пов'язані з ринковим середовищем.

Тема 6. Методичні підходи щодо оцінки вартості бізнесу.

Загальна характеристика методичного інструментарію оцінки вартості бізнесу: майбутня вартість одиниці (складний відсоток), поточна вартість одиниці (дисконтування), поточна вартість аннуїтету, періодичний внесок на погашення кредиту (внесок на амортизацію одиниці), майбутня вартість аннуїтету, періодичний внесок до фонду нагромадження. Дохідний підхід: умови застосування, переваги, недоліки. Модель Гордона. Модель грошового потоку для власного капіталу. Модель грошового потоку для всього інвестованого капіталу. Методи визначення індивідуальної ставки дисконту: метод WACC, метод CAMP, метод кумулятивної побудови. Умови їхнього застосування. Ринковий підхід: умови застосування, переваги, недоліки, базові формули. Майновий (витратний) підхід: умови застосування, переваги, недоліки, базові формули. Опційний підхід: сутність і умови застосування.

Тема 7. Методи оцінки вартості бізнесу

Особливості бізнесу (сукупного потенціалу) як об'єкта оцінки. Необхідність оцінки вартості бізнесу. Цілі оцінки вартості бізнесу. Процедури й підходи до оцінки вартості бізнесу: дохідний, ринковий, майновий (витратний), опційний. Дохідні методи оцінки вартості бізнесу: прямої капіталізації, дисконтованих грошових потоків, оцінки «надприбутку», метод EVA. Ринкові методи оцінки вартості бізнесу: метод ринку капіталу, метод угод, метод галузевих коефіцієнтів. Майнові (витратні) методи оцінки вартості бізнесу: метод накопичених активів, метод вартості чистих активів, метод ліквідаційної вартості. Опційний підхід в оцінці вартості бізнесу й умови його застосування. Методика оцінки вартості бізнесу по інтегральних параметрах діяльності підприємства. Методика оцінки міжнародної асоціації. Методика Британського інвестиційного банку S.W. Warburg. Методика факторного аналізу фірми «DupondeNemur».

Тема 8. Прикладні аспекти оцінки бізнесу

Особливості оцінки бізнесу для моніторингу поточних можливостей. Принципи організації моніторингу поточних можливостей. Етапи організації моніторингу поточних можливостей. Спеціальні випадки оцінки підприємства (бізнесу): викуп паїв (акцій) приватних компаній (товариств), емісія нових акцій, підготовка до продажу приватизованого підприємства, обґрунтування вартості проведення санації підприємства-банкрута, перевірка ціни пропозиції по акціях приватних акціонерних товариств великими професійними інвесторами, вибір об'єктів для інвестування. Оцінка інвестиційної привабливості підприємства (бізнесу).

Змістовий модуль 3. Оцінка окремих складових бізнесу

Тема 9. Оцінка вартості нерухомого майна.

Поняття нерухомості в українському законодавстві. Родові ознаки нерухомості. Особливості землі як об'єкта оцінки. Особливості землі як товару. Особливості будинків і споруджень як об'єкта оцінки. Порядок організації грошової оцінки землі в Україні. Нормативно-правова база оцінки землі в Україні. Поняття про нормативну грошову оцінку земельних ділянок, випадки застосування, терміни проведення. Поняття про експертну грошову оцінку земельних ділянок: випадки застосування, послідовність здійснення. Основні принципи оцінки землі. Модель оцінки землі. Дохідний підхід до оцінки землі: сутність, методи, базові формули. Метод розбивки земельної ділянки. Алгоритм методу прямої капіталізації доходів для оцінки будинків і споруд. Алгоритм методу дисконтування грошових потоків. Метод техніки залишку для землі. Метод співвіднесення. Ринковий підхід до оцінки землі: сутність, методи, базові формули. Фактори, що роблять вплив на вартість земельної ділянки. Витратний підхід до оцінки землі: сутність, умови застосування, основні методи. Основні підходи до оцінки будинків і споруджень: дохідний, ринковий, витратний. Дохідний підхід щодо оцінки будинків і споруд: сутність, умови

застосування, основні методи. Витратний підхід до оцінки вартості будинків і споруд: сутність, умови застосування, основні методи. Методи розрахунку фізичного зносу: експертний, вартісний, нормативний. Поняття про знос і його види. Методи визначення сукупного зносу будинків і споруд: метод «терміну життя», метод розбивки. Ринковий підхід: сутність, умови застосування, основні методи. Метод порівняння продажів. Метод валового рентного мультиплікатора.

Тема 10. Оцінка вартості машин та обладнання.

Поняття про техніко-технологічний потенціал підприємства. Необхідність оцінки техніко-технологічного потенціалу підприємства. Особливості машин і встаткування як об'єктів оцінки. Цілі оцінки машин і встаткування. Класифікація машин і встаткування. Дохідний підхід в оцінці машин і встаткування. Витратний підхід в оцінці машин і встаткування: суть і основні методи. Метод за ціною однорідного об'єкта. Метод поагрегатного розрахунку. Індексний метод. Метод розрахунку вартості по укрупнених нормативах. Порівняльний підхід в оцінці машин і встаткування: суть і основні методи. Метод ринкових порівнянь. Метод статистичного моделювання ціни.

Тема 11. Оцінка нематеріальних активів.

Сутність і основні економічні властивості нематеріальних активів. Класифікація нематеріальних активів. Особливості оцінки вартості нематеріальних активів. Нормативно-правова база, що регламентує оцінку нематеріальних активів в Україні. Інтелектуальний капітал і його структура. Інтелектуальна власність. Оцінка нематеріальних активів за європейськими стандартами. Підходи, що застосовуються до оцінки нематеріальних активів: дохідний, ринковий, витратний. Пріоритети застосування підходів до оцінки вартості нематеріальних активів. Цілі дохідного підходу до оцінки нематеріальних активів і їхня класифікація. Методи, засновані на виділенні реального економічного ефекту. Методи, засновані на синтетичній побудові економічного ефекту. Метод дисконтування грошових потоків при оцінці нематеріальних активів. Метод прямої капіталізації прибутку при оцінці нематеріальних активів. Витратний підхід в оцінці нематеріальних активів: сутність, умови застосування, основні методи. Метод історичної вартості. Метод вартості заміщення. Ринковий підхід в оцінці нематеріальних активів: сутність, умови застосування, основні методи. Оцінка ліцензій і патентів для продажу. Розрахунок ставки роялті.

Тема 12. Персонал підприємства та його оцінка

Сутність поняття «трудовий потенціал». Основного складового трудового потенціалу підприємства. Показники, що характеризують стан трудового потенціалу підприємства. Поняття про індивідуально-кваліфікаційні параметри працівника. Особливості вартісної оцінки потенціалу підприємства. Витратний підхід до оцінки вартості трудового потенціалу. Дохідний підхід до оцінки вартості трудового потенціалу. Поняття про кадрового аудита. Основні системи критеріальних показників ефективності використання трудового потенціалу підприємства.

Тема 13. Оцінка інтелектуального капіталу бізнесу.

Сутність та структура інтелектуального капіталу (ІК) бізнесу. Основні форми ІК. Звіти про ІК. Методи оцінки ІК та їх класифікація. Ланцюг та індикатори формування вартості ІК бізнесу за Л. Барухом. Методика оцінки ІК на основі моделі VOIC

3. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	Денна форма				Заочна форма			
	усьог о	у тому числі			усьог го	у тому числі		
		л	п	с.р.		л	п	с.р.
Змістовий модуль 1. Особливості бізнесу як об'єкту оцінки та методологічні основи стратегічного вимірювання його результативності								
Тема 1. Організаційно-правові аспекти оціночної діяльності	10	2	2	6	10	1	1	8
Тема 2. Вартість бізнесу як об'єкт оцінки	8	2	2	4	7	1		6
Тема 3. Особливості діагностики й оцінки підприємств середнього і малого бізнесу.	12	2	2	8	11	1		10
Тема 4. Системи стратегічного вимірювання результативності бізнесу.	10	2	2	6	10	1	1	8

Змістовий модуль 2. Методологія та практика оцінки бізнесу.								
Тема 5. Методологічні основи оцінки вартості бізнесу.	10	2	2	6	9	1		8
Тема 6. Методичні підходи щодо оцінки вартості бізнесу.	10	2	2	6	10	1	1	8
Тема 7. Методи оцінювання бізнесу	16	2	4	10	16	1	1	14
Тема 8. Прикладні аспекти оцінки бізнесу	14	2	2	10	13		1	12
Змістовий модуль 3. Оцінка окремих складових бізнесу.								
Тема 9. Оцінка вартості нерухомого майна	14	2	2	10	15	1	2	12
Тема 10. Оцінка вартості машин і обладнання	12	2	2	8	12	1	1	10
Тема 11. Оцінка вартості нематеріальних активів	14	2	2	10	14	1	1	12
Тема 12. Персонал підприємства та його оцінка	10	1	1	8	12	1	1	10
Тема 13. Оцінка інтелектуального капіталу бізнесу	10	1	1	8	11	1		10
Разом	150	24	26	100	150	12	10	128

3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		очна	заочна
Змістовий модуль 1. Особливості бізнесу як об'єкту оцінки та методологічні основи стратегічного вимірювання його результативності			
1	Тема 1. Організаційно-правові аспекти оціночної діяльності Практичне заняття. Законодавче та професійне регулювання діяльності оцінювачів	2	1
2	Тема 2. Вартість бізнесу як об'єкт оцінки Практичне заняття. Комплексне визначення вартості	2	
3	Тема 3. Особливості діагностики й оцінки підприємств середнього і малого бізнесу Практичне заняття. Особливості реалізації методично-практичного інструментарію оцінювання на середніх, малих та мікро-підприємствах	2	
4	Тема 4. Системи стратегічного вимірювання результативності бізнесу Практичне заняття. Визначення вектору розвитку бізнесу по результатам SPACE-аналізу	2	1
Змістовий модуль 2. Методологія та практика оцінки бізнесу.			
5	Тема 5. Методологічні основи оцінки вартості бізнесу. Практичне заняття. Визначення коефіцієнту рекапіталізації за методами Хоскальда, Інвуда, Рінга.	2	
6	Тема 6. Методичні підходи щодо оцінки вартості бізнесу. Практичне заняття. Розрахунок ставки дисконту за різними методами	2	1
6	Тема 7. Методи оцінювання бізнесу Практичне заняття. Оцінка вартості бізнесу за дохідним підходом, за ринковим підходом, за майновим (витратним), за опціонним підходом	4	1
7	Тема 8. Прикладні аспекти оцінки бізнесу Практичне заняття. Прикладні аспекти оцінки бізнесу	2	1
Змістовий модуль 3. Оцінка окремих складових бізнесу.			
8	Тема 9. Оцінка вартості нерухомого майна Практичне заняття. Оцінка вартості земельної ділянки. Оцінка вартості будівель та споруд	2	1
9	Тема 10. Оцінка вартості машин і обладнання Практичне заняття. Оцінка вартості машин і обладнання	2	1
10	Тема 11. Оцінка вартості нематеріальних активів Практичне заняття. Оцінка вартості нематеріальних активів	2	1
	Тема 12. Персонал підприємства та його оцінка Практичне заняття. Персонал та його вплив на вартість бізнесу в умовах невизначеності	1	1
11	Тема 13. Оцінка інтелектуального капіталу бізнесу Практичне заняття. Оцінка інтелектуального капіталу бізнесу з урахуванням руху кадрів	1	1
13	Разом	26	10

4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		очна	заочна
Змістовий модуль 1. Особливості бізнесу як об'єкту оцінки та методологічні основи стратегічного вимірювання його результативності			
1	Тема 1. Організаційно-правові аспекти оціночної діяльності	6	8
2	Тема 2. Вартість бізнесу як об'єкт оцінки	4	6
3	Тема 3. Особливості діагностики й оцінки підприємств середнього і малого бізнесу	8	10
4	Тема 4. Системи стратегічного вимірювання результативності бізнесу	6	8
Змістовий модуль 2. Методологія та практика оцінки бізнесу.			
5	Тема 5. Методологічні основи оцінки вартості бізнесу.	6	8
6	Тема 6. Методичні підходи щодо оцінки вартості бізнесу.	6	8
7	Тема 7. Методи оцінювання бізнесу	10	14
8	Тема 8. Прикладні аспекти оцінки бізнесу	10	12
Змістовий модуль 3. Оцінка окремих складових бізнесу.			
9	Тема 9. Оцінка вартості нерухомого майна	10	12
10	Тема 10. Оцінка вартості машин і обладнання	8	10
11	Тема 11. Оцінка вартості нематеріальних активів	10	12
12	Тема 12. Персонал підприємства та його оцінка	8	10
13	Тема 13. Оцінка інтелектуального капіталу бізнесу	8	10
	Разом	100	128

6. Індивідуальні завдання

Індивідуальне науково-дослідне завдання (далі ІНДЗ) необхідне для систематизації, закріплення і розширення теоретичних і практичних знань з дисципліни «Оцінка бізнесу та його складових». ІНДЗ дозволяє студентам опанувати необхідними практичними навичками при вирішенні конкретних практичних завдань, розвитку навичок самостійної роботи й оволодіння методикою ведення наукових досліджень, пов'язаних з темою ІНДЗ.

Метою виконання ІНДЗ є закріплення і поглиблення теоретичного матеріалу і практичних навичок з питань оцінки вартості бізнесу та його окремих складових – нерухомості, земельних ділянок, нематеріальних активів, визначення вектору розвитку підприємства, обґрунтування заходів щодо збільшення вартості бізнесу та його окремих складових.

При виконанні ІНДЗ студент повинен продемонструвати вміння у сфері науково-дослідної діяльності, вміння аналізувати фінансово-економічний стан підприємства, вміння творчого й оригінального вирішення актуальних завдань.

ІНДЗ студенти виконують самостійно протягом вивчення дисципліни «Оцінка бізнесу та його складових» з проведенням консультацій викладачем дисципліни відповідно до графіка навчального процесу.

ІНДЗ припускає зміст наступних елементів наукового дослідження:

- практична значущість;
- комплексний і системний підходи до вирішення поставленого завдання;
- використання сучасних теоретичних методик та наукових розробок досліджень за даною темою;
- застосування творчого підходу й відбиття власного бачення вирішення поставленого завдання.

Практична значущість полягає в обґрунтуванні реальності її результатів для потреб практики. Під реальністю розуміється робота, що за своїм змістом відповідає існуючим проблемам, результати якої можуть бути використані різними підприємствами, які здійснюють інвестиційну діяльність, для вирішення існуючих проблем.

Комплексний і системний підходи використовуються для розкриття теми й полягає у тому, що предмет дослідження підлягає багатобічному вивченню: теоретичні положення, практичні рішення й наробітки, аналіз, шляхи поліпшення й умови реалізації. При цьому необхідно дотримувати взаємозв'язку, послідовності й логічності викладу.

Використання сучасних теоретичних методик та наукових розробок досліджень за даною темою необхідно для проведення аналізу й обґрунтування засобів поліпшення ряду аспектів предмету й об'єкту дослідження. Для цього треба використовувати сучасні вітчизняні й закордонні результати досліджень.

ІНДЗ студенти виконують згідно з запропонованим алгоритмом, який передбачає :

характеристику конкурентного середовища підприємства (бізнесу);

визначення вектору стратегії розвитку обраного підприємства за результатами SPACE-аналізом;

аналіз та оцінку кадрового, маркетингового, фінансового та виробничого потенціалу підприємства (бізнесу);

оцінку рівня конкурентоспроможності підприємства (бізнесу) за бальним методом;

визначення слабких та «вузьких» місць потенціалу бізнесу;

обґрунтування заходів щодо зміцнення складових потенціалу бізнесу та підвищення його конкурентоспроможності.

7. Методи навчання

Лекції та практичні заняття проводяться з використанням наступних методів навчання:

- пояснювально-ілюстративний;
- проблемний;
- дослідницький

та супроводжуються мультимедійними презентаціями.

Під час практичних занять у навчальному процесі використовуються наступні методи: дискусії, кейс-метод, метод імітації, презентації, мозкові атаки, рольові ігри, розв'язання типових та ситуаційних завдань, тренувальні вправи.

При організації самостійної роботи студентів перевага надається опрацюванню наукової літератури, розрахунковим роботам, розв'язанню практичних завдань, виконання індивідуальних науково-дослідних завдань, підготовки доповіді із подальшим публічним виступом у групі.

8. Форми поточного та підсумкового контролю

Поточний контроль знань студентів з дисципліни проводиться за такими формами:

а) під час лекційних та практичних занять: опитування (усне, письмове) або тестування знань студентів; виконання контрольних завдань, завдань імітаційних тренінгів;

б) за результатами виконання завдань самостійного опрацювання (індивідуальних завдань):

- оцінка виконання домашніх завдань;
- презентація індивідуальних завдань;
- обговорення матеріалів для самостійного опрацювання з поставленого питання.

Підсумковий контроль має за мету перевірити та оцінити рівень знань програмного матеріалу, умінь використовувати їх для вирішення практичних завдань, а також рівень оволодіння теоретичними знаннями та практичними вміннями та навичками в обсязі вимог навчальної програми. Підсумковий контроль проводиться у вигляді іспиту.

9. Критерії оцінювання результатів навчання

Контрольні заходи є необхідним елементом зворотного зв'язку у процесі навчання, вони забезпечують визначення рівня досягнення завдань навчання.

Поточний контроль проводиться викладачем на всіх видах занять і має на меті перевірку рівня підготовки студента до виконання конкретної роботи. Поточний контроль проводиться у формі усного опитування або оцінки виконання завдань на практичних заняттях.

Результати поточного контролю враховуються викладачем при виставленні підсумкової оцінки з даної дисципліни.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів вивчення дисципліни студентами. Підсумковий контроль є семестровим контролем. Підсумковий контроль з дисципліни «Економіка підприємства» проводиться у формі екзамену.

Самоконтроль призначений для самооцінки студентами ефективності власної навчальної роботи з конкретної дисципліни.

Оцінювання знань студентів з дисципліни «Оцінка бізнесу та його складових» проводиться у вигляді **поточного контролю** знань студентів та **оцінювання самостійної роботи студентів** відповідно до робочого навчального плану.

Поточний контроль знань студентів з дисципліни «Оцінка бізнесу та його складових» проводиться за такими формами:

- а) під час практичних (семінарських) занять:
 - опитування знань студентів з теоретичного матеріалу (до 5 балів);
 - тестування знань студентів з теоретичного матеріалу (до 5 балів);
 - оцінка виконання ситуаційних вправ та завдань під час заняття (до 5 балів);
- б) за результатами виконання завдань самостійного опрацювання (індивідуальних завдань):
 - оцінка виконання домашніх завдань під час заняття (до 5 балів);
- обговорення матеріалів рефератів під час практичних занять (до 5 балів);
- обговорення матеріалів доповідей з поставленого проблемного питання, проведення дискусій, підведення резюме з даного питання під час практичного заняття (до 5 балів);

Максимальна кількість балів при оцінюванні знань студентів під час практичного заняття виставляється за такими критеріями:

- під час опитувань – за повну і ґрунтовну відповідь на задане запитання з теми заняття (5 балів);
- при тестуванні – за правильні відповіді на всі запитання тесту з теми заняття (5 балів);
- при виконанні ситуаційних вправ та завдань – за запропонований правильний алгоритм (послідовність) вирішення завдання; за знання теоретичних основ проблеми, поставленої в завданні; за володіння формулами та математичними методами, необхідними для вирішення завдання; за отриманий правильний результат (5 балів).

Підсумковий контроль студентів з дисципліни «Оцінка бізнесу та його складових» проводиться у вигляді іспиту. Умовою допуску студента до підсумкового семестрового контролю вважається наявність **30** балів, накопичених студентом протягом навчального семестру. Максимальна кількість балів при оцінюванні знань студентів під час контрольного заходу (екзамену) виставляється за правильні відповіді на всі питання (30 балів).

Максимальна кількість балів при оцінюванні написання ІНДЗ складає 10 балів за заданими темами і виставляється за такими критеріями:

- за повноту та використання сучасних концепцій і джерел інформації (крім лекційного конспекту має бути ще не менше десяти джерел інформації) (1 бал);
- за оформлення роботи згідно з вимогами і наявність посилань на джерела інформації (1 бал);
- за наявність змістовних та обґрунтованих розрахунками висновків (до 6 балів);
- за глибокі знання навчального матеріалу, що містяться в основних і додаткових рекомендованих літературних джерелах (до 2 балів);

При невиконанні окремих критеріїв з тієї чи іншої форми контролю знань кількість балів, яка виставляється студентові, може бути знижена:

- за неповну відповідь - 0,5 бала;
- за кожну неправильну відповідь – 0,5 бала;
- за невчасне виконання індивідуальної роботи – 0,5 бала;
- за недостовірність поданої інформації – 0,5 бала;
- за недостатнє розкриття теми – 0,5 бала;
- за відсутність посилань на літературні джерела – 0,5 бала.

Результати поточного контролю знань студентів (кількість отриманих балів) обов'язково доводяться викладачем в кінці кожного заняття до відома всіх студентів. Фактична кількість балів, отримана студентом за результатами поточного контролю, переводиться в державну оцінку за такими критеріями:

Сумарна підсумкова оцінка, яку студент може отримати за результатами семестрового контролю, складається з кількості балів отриманих за результатами поточного контролю знань під час семестру, та кількості балів отриманих під час іспиту.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний контроль													ІНДЗ	Іспит	Сума
ЗМ1					ЗМ2			ЗМ3					10	30	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13			
4	4	8	8	8	4	4	4	4	4	4	2	2			

Шкала оцінювання

№	Характеристика	За національною шкалою	За шкалою ХГУ «НУА»
1	2	3	4
1	Вільне володіння категоріальним апаратом дисципліни; глибоке розуміння сутності процесів оцінки бізнесу та його складових; відмінна сформованість навиків застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади); проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності; застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати; показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне, креативне, самокритичне мислення; пояснювати природу та зміст основних правових явищ	Відмінно	90–100
2	Добре володіння категоріальним апаратом дисципліни, розуміння сутності процесів оцінки бізнесу та його складових; добра сформованість навиків застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади); проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності; застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати; показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне, креативне, самокритичне мислення; пояснювати природу та зміст основних правових явищ	Добре	80–89

1	2	3	4
3	Володіння категоріальним апаратом дисципліни, знання сутності процесів оцінки бізнесу та його складових; сформованість основних навиків застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади); проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності; застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати; показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне, креативне, самокритичне мислення; пояснювати природу та зміст основних правових явищ	Добре	70–79
4	Задовільне володіння категоріальним апаратом дисципліни, знання сутності процесів оцінки бізнесу та його складових; задовільна сформованість навиків застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади); проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності; застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати; показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне, креативне, самокритичне мислення; пояснювати природу та зміст основних	Задовільно	60–69
5	Задовільне володіння категоріальним апаратом дисципліни, знання сутності процесів оцінки бізнесу та його складових; задовільна сформованість навиків застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади); відсутність здатності проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності; застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати; відсутність навичок самостійної роботи, демонстрації критичного, креативного, самокритичного мислення; пояснювати природу та зміст основних правових явищ	Задовільно	50–59

1	2	3	4
6	Фрагментарне знання сутності процесів оцінки бізнесу та його складових; задовільна сформованість навиків застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади); відсутність навиків застосовувати проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності; застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.; відсутність навичок самостійної роботи, демонстрації критичного, креативного, самокритичного мислення; пояснювати природу та зміст основних правових явищ	Не задовільно	25–49
7	Незадовільне знання сутності процесів оцінки бізнесу та його складових; слабка сформованість навиків застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади); відсутність навиків застосовувати проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності; застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.; відсутність навичок самостійної роботи, демонстрації критичного, креативного, самокритичного мислення; пояснювати природу та зміст основних правових явищ Можливість перескладання іспиту	Не задовільно (повторний курс)	0–24

11. Рекомендована література

Основна

1. Гриценко, О. А. (2020). Оцінка вартості бізнесу: навчально- методичний посібник для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 051 «Економіка» спеціалізації «Бізнес- економіка». Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 80 с.
2. Цибульська, Е. І. (2020). Оцінка бізнесу та його складових. Київ: Видавничий дім «Кондор», 364 с.

Додаткова

3. Августова О., Коломієць Д., Гнасько О Міжнародна практика оцінки вартості бізнесу // Foreigntrade: economics, finance, law. – 2023. – Т. 126. – №. 1. – С. 94-107.
4. Білов Г. О. Теоретичний аспект та класифікації інтелектуального капіталу підприємства [Електронний ресурс] / Г. О. Білов. – URL: <http://lib.chdu.edu.ua/pdf/naukpraci/economy/2008/99-86-17.pdf> (дата звернення: 23.06.2024)..
5. Гриценко О. А. Оцінка вартості бізнесу: навчально-методичний посібник для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 051 «Економіка» спеціалізації «Бізнес- економіка».

науки» спеціальності 051 «Економіка» спеціалізації «Бізнесекономіка». Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2020. 80 с.

6. Дамодаран, А. (2022). Інвестиційна оцінка. Інструменти та методи оцінки активів. Київ: Паблішер, 134 с.

7. Інформаціящодозахистуінтелектуальноївласності в Україні. [Електронний ресурс]. – URL: http://www.ukrrudprom.ua/news/V_Ukraine_ochen_nizkiy_uroven_zashchiti_intellektualnoy_sobstven.htm (дата звернення: 23.06.2020).

8. Краснокутська Н. С. К 78 Оцінка бізнесу : навч. посіб. для студентів економічних спеціальностей / Н. С. Краснокутська, Г. М. Коптева. – Харків : НТУ «ХПІ», 2021. – 229 с.

9. Краснокутська Н. С. Оцінка бізнесу : навч. посібник / Н. С. Краснокутська, Г. М. Коптева ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". – Харків : Монограф, 2021. – 229 с.

10. Єлісеєва, О. К., Узунов В. М. та Третяк, О. О. (2020). Методи та моделі в управлінні персоналом. Дніпропетровськ: ІМА-прес, 188 с.

11. Єрмоленко О. А., Лисьонкова Н. М. Оцінка вартості бізнесу: Конспект лекцій. – Харків: УкрДУЗТ, 2021. – 75 с.

12. Прокопшина О. В., Коптева О. В. Концептуальні основи обліково-аналітичного забезпечення управління інноваційним підприємством / Прокопшина О. В., Коптева О. В. // Сучасні проблеми управління підприємствами: теорія та практика: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Харків, 3-4 березня 2020 року) – Х.: Вид. ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020.

13. IP management 4.0. Technology and innovation management [Electronic resource] / Arthur D. Little. – Issue №1, 2016. – URL: <https://www.adlittle.com/en/insights/prism/ip-management-40> (дата звернення: 23.06.2024).

14. Kozubova N., Prokopishyna O. Financial provisions of tourism business risk management // Економіка та суспільство, 2025. № 72 Режим доступу: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/issue/view/72>

15. Prokopishyna O., Kozubova N. Managerial mechanism for accelerating innovation of tourism and hotel business entities // Розвиток міста, 2025 № 17

16. Prokopishyna O. Income management for sustainable development goals // Наукові перспективи (2025) № 2(56)

17. Sveiby E.-A. Measuring Intangibles and Intellectual Capital – An Emerging First Standard [Electronic resource] / E.-A. Sveiby. – URL: <https://www.sveiby.com/files/pdf/measuring-intangibles-and-intellectual-capital.pdf> (дата звернення: 23.06.2024).

18. Talukdar A. What is Intellectual Capital? And why it should be measured. Attainix consulting [Electronic resource]. – URL: <http://www.attainix.com/Downloads/pdf> (дата звернення: 23.06.2024).

15. Інформаційні ресурси

19. Rada.gov.ua, (2001). Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні [online]. Київ. Україна. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2658-14> [Accessed 30 June 2024].

20. Rada.gov.ua, (1994). Про авторське право і суміжні права [online]. Київ. Україна. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12> [Accessed 30 June 2024].

21. Rada.gov.ua, (2002). Про експертну грошову оцінку земельних ділянок [online]. Київ. Україна. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1531-2002-%D0%BF> [Accessed 30 June 2024].

22. Rada.gov.ua, (1994). Про охорону прав на знаки для товарів і послуг [online]. Київ. Україна. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3689-12> [Accessed 30 June 2024].

23. Rada.gov.ua, (1994). Про охорону прав на промислові знаки [online]. Київ. Україна. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3688-12> [Accessed 11 December 2024].

24. Mon.gov.ua, (2003). Про затвердження методики оцінки вартості майна [online]. Київ. Україна. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1891-2003-%D0%BF> [Accessed 30 June 2024].

25. Mon.gov.ua, (2000). Про затвердження Методики оцінки вартості майна під час приватизації [online]. Київ. Україна. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1554-2000-%D0%BF> [Accessed 30 June 2024].
26. Mon.gov.ua, (2003). Про затвердження Національного стандарту №1 «Загальні засади оцінки майна і майнових прав» [online]. Київ. Україна. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1440-2003-%D0%BF> [Accessed 30 June 2024].
27. Mon.gov.ua, (2004). Про затвердження Національного стандарту №2 «Оцінка нерухомого майна» [online]. Київ. Україна. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1442-2004-%D0%BF> [Accessed 30 June 2024].
28. Mon.gov.ua, (2006). Про затвердження Національного стандарту №3 «Оцінка цілісних майнових комплексів» [online]. Київ. Україна. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1655-2006-%D0%BF> [Accessed 30 June 2024].
29. Mon.gov.ua, (2007). Про затвердження Національного стандарту №4 «Оцінка майнових прав інтелектуальної власності» [online]. Київ. Україна. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1185-2007-%D0%BF> [Accessed 30 June 2024].
30. Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні [Електронний ресурс] : Закон України від № 2658–III від 12.07.2001 : дата оновлення 16.01.2016 // Законодавство України : [сайт]. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2658-14> (дата звернення: 23.06.2024).
31. Про професійний розвиток працівників [Електронний ресурс] : Закон України № 4312–VI від 12.01.2012 : дата оновлення 04.11.2018 // Законодавство України : [сайт]. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4312-17> (дата звернення: 23.06.2024).
32. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 122 "Нематеріальні активи" [Електронний ресурс] : Наказ Мін. Фінансів №1202 від 12.10.2012 : дата оновлення 04.09.2015 // Законодавство України : [сайт]. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1018-10> (дата звернення: 23.06.2024).
33. «Про авторське право і суміжні права» [Електронний ресурс] : Закон України №3792–XII від 23.12.1993р. : дата оновлення 09.11.2018 // Законодавство України : [сайт]. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12> (дата звернення: 23.06.2024).
34. «Про охорону прав на зазначення походження товарів» [Електронний ресурс] : Закон України №752–XI від 16.06.1999г. №752–XI : дата оновлення 05.12.2012 // Законодавство України : [сайт]. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/752-14> (дата звернення: 23.06.2020).
35. «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі» [Електронний ресурс] : Закон України №3687–XII від 15.12.1993р. : дата оновлення 05.12.2012 // Законодавство України : [сайт]. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3687-12> (дата звернення: 23.06.2024).
36. «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг» [Електронний ресурс] : Закон України №3689–XII від 15.12.1993р. : дата оновлення 21.05.2015 // Законодавство України : [сайт]. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3689-12> (дата звернення: 23.06.2024)..
37. «Про охорону прав на промислові знаки» [Електронний ресурс] : Закон України №3688–XII від 15.12.1993р. : дата оновлення 05.12.2012 // Законодавство України : [сайт]. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3688-12> (дата звернення: 23.06.2024).
38. Про експертну| грошову| оцінку| земельних| ділянок |: [Електронний ресурс] : Постанова Каб. Мін. України № 1531 від 11.10. 2002 р. : дата оновлення 10.12.2001 // Законодавство України : [сайт]. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1531-2002> (дата звернення: 23.06.2024).
39. Про затвердження Методики оцінки вартості майна під час приватизації [Електронний ресурс] : Постанова Каб. Мін. України №1554 від 12.10.2000 : дата оновлення 10.12.2004 // Законодавство України : [сайт]. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1554-2000> (дата звернення: 23.06.2020).
40. Про затвердження Національного стандарту №1 «Загальні засади оцінки майна і майнових прав» [Електронний ресурс] : Постанова Каб. Мін. України № 1440 від 10.09.2003 : дата

- оновлення 15.04.2015 // Законодавство України : [сайт]. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1440-2003> (дата звернення: 23.06.2024).
41. Про затвердження Національного стандарту №2 «Оцінка нерухомого майна» [Електронний ресурс] : Постанова Каб. Мін. України №1442 від 28.10.2004 : дата оновлення 15.04.2015 : // Законодавство України : [сайт]. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1442-2004> (дата звернення: 23.06.2024).
42. Про затвердження Національного стандарту №3 «Оцінка цілісних майнових комплексів» [Електронний ресурс] : Постанова Каб. Мін. України № 1655 від 29.11.2006 // Законодавство України : [сайт]. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1655-2006> (дата звернення: 23.06.2020).
43. Про затвердження Національного стандарту №4 «Оцінка майнових прав інтелектуальної власності» [Електронний ресурс] : Постанова Каб. Мін. України № 1185 від 03.10.2007 // Законодавство України : [сайт]. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1185-2007> (дата звернення: 23.06.2024).
44. Про експертну| грошову| оцінку| земельних| ділянок |: [Електронний ресурс] : Постанова Каб. Мін. України № 1531 від| 11.10. 2002 р. : дата оновлення 10.12.2001 // Законодавство України : [сайт]. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1531-2002> (дата звернення: 23.06.2020).
45. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [Електронний ресурс] : Наказ Мін. фінансів України №73 від 07.02.2013: дата оновлення 03.08.2018 // Законодавство України : [сайт]. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13> (дата звернення: 23.06.2024).
46. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби» [Електронний ресурс] : Наказ Мін. фінансів України №92 від 27.04.2000 : дата оновлення 05.01.2018 // Законодавство України : [сайт]. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00> (дата звернення: 23.06.2024).
47. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 8 «Нематеріальні активи» [Електронний ресурс] : Наказ Мін. фінансів України № 242 від 18.10.1999 : дата оновлення 01.01.2015 Законодавство України : [сайт]. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0750-99> (дата звернення: 23.06.2024).
48. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 9 «Запаси» [Електронний ресурс] : Наказ Мін. фінансів України № 246 від 20.10.1999 : дата оновлення 01.01.2015 // Законодавство України : [сайт]. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99> (дата звернення: 23.06.2024). .
49. Щодо затвердження Державного класифікатора України «Класифікація основних фондів» (ДК 013-97) [Електронний ресурс] : Постанова Держ. Комітету України по стандартизації, метрології та сертифікації №507 від 19.08.97 р. // Законодавство України : [сайт]. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0507217-97> (дата звернення: 23.06.2024).